

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 5252/09

Selami KORKMAZ ve diğer 2 başvuru / Türkiye
(ekteki listeye bakınız)

Başkan,

Paul Lemmens,

Yargıçlar,

Robert Spano,

Jon Fridrik Kjølbro,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Abel Campos'un katılımıyla 23 Haziran 2015 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda belirtilen 25 Kasım 2008 tarihli başvuruları göz önünde bulundurarak gerçekleştirdiği müzakereler sonrasında aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayri resmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran taraflara ilişkin liste ekte yer almaktadır.

A. Davanın koşulları

2. Davanın kendine özgü koşulları, başvuranlar tarafından ifade edildiği üzere, aşağıdaki gibi özetlenebilmektedir.

3. Başvuranlar, Selami Korkmaz, Mahir Engin Çelik ve Sait Kalfagil devlette çalışan öğretmenlerdir. Olayların meydana geldiği dönemde, başvuranlar, Mersin'de, İnönü İlköğretim Okulu'nda öğretmen olarak görev yapmaktaydılar.

4. Milli Eğitim Bakanlığı'nın onayı ile, 10 Ekim 2005 tarihli Valilik kararlarıyla, başvuranlar sırasıyla, Bozyazı Lisesi, Mut Kravga İlköğretim Okulu ve Gülnar Lisesi'ne tayin edilmişlerdir.

5. Başvuranlar, 24 ve 26 Ekim 2005 tarihlerinde, Mersin İdare Mahkemesi'nde, 10 Ekim 2005 tarihli kararlara karşı iptal davası açmışlardır. Başvuranlar, haklarında herhangi bir disiplin soruşturması yürütülmediği gerekçesiyle tayinlerinin yasallığına itiraz etmişlerdir. Başvuranlar, kendilerine atfedilen suçları ya da olayları içerebilecek belgelerden haberdar edilmemişlerdir. Mesleki yeterliliklerine atıfta bulunarak, başvuranlar, tayinlerinin kamu hizmeti ihtiyacı ile ilgili gerekçelere dayandırılmadığını ileri sürmüşlerdir.

6. Mersin Valiliği, buna cevaben, 19 ve 20 Ocak 2006 tarihlerinde, kendi görüşlerini sunmuştur ve bu görüşlerin çoğu, Mersin İdare Mahkemesi tarafından kabul edilmiştir.

7. 30 ve 31 Ekim 2006 tarihli üç kararla, itiraz edilen tayin kararlarının, 5442 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (C) fıkrasına dayanılarak verildiğini tespit ettikten sonra, Mersin İdare Mahkemesi, söz konusu kararları hukuka aykırı olmadığı gerekçesiyle onaylamıştır. İdare Mahkemesi, gerekçelerinde şu hususları ileri sürmüştür:

- Nevruz Bayramı dolayısıyla, 20 Mart 2005 tarihinde, İnönü İlköğretim Okulu'ndan bir öğrenci, diğer kişilerle birlikte, ulusal bayrağı yakmaya ve yırtmaya teşebbüs etmiştir; bu bağlamda görevlendirilen müfettiş tarafından 5 Ekim 2005 tarihinde hazırlanan soruşturma raporunda, diğer öğretmenlerle birlikte başvuranların, öğrencilerle sınıfta Kürtçe konuştukları tespit edilmiştir; bu öğretmenler okulda yaşanan olumsuzlukları/olayları ileri sürmüşlerdir; gelecekte bu tür olumsuzlukların meydana gelmesini önlemek amacıyla, müfettiş, ilgili öğretmenlerin il çevresindeki başka bir okula tayin edilmelerini önermiştir;

- Müfettiş raporu, somut bilgi ve belgelere dayandırılmamış ve raporda, atfedilen olaylar nedeniyle başvuranlar hakkında disiplin soruşturmasının açılması önerilmemiştir. Kaldı ki, başvuranlar herhangi bir disiplin soruşturmasının ardından cezalandırılmamışlardır; İnönü İlköğretim Okulu'nda başvuranların varlığından kaynaklanabilecek her türlü olumsuzluğu ya da sakıncalı eylemi önleme ve kamu hizmetini etkin ve verimli şekilde gerçekleştirme amaçları ile kamu yararı ve hizmet ihtiyaçlarının gerekliliği doğrultusunda, tayin kararları hukuka aykırı değildir.

8. 23 Şubat ve 27 Nisan 2007 tarihlerinde, başvuranlar, 30 Ekim 2006 tarihli İdare Mahkemesi kararına karşı Danıştay nezdinde temyiz başvurusunda bulunmuşlardır.

9. 27 Haziran 2008 tarihli kararla, Danıştay bu kararı onamıştır.

B. İlgili iç hukuk

10. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 8. maddesinin (C) fıkrasına göre, Valilik, mensubu oldukları İl İdare Şube Başkanları'nın talebi üzerine, okul müdürleri ve öğretmenler hakkındaki tayin ya da görev değişikliği kararını gerektiğinde icra edebilmektedir.

11. İdare mahkemelerinin kurulmasına ve bu mahkemeler bünyesinde yer alan hâkimlerin statüsüne ilişkin ilgili iç hukuk, *Rahmi Saltuk/Türkiye*

((kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 31135/96, 24 Ağustos 1999) davasında belirtilmektedir.

ŞİKÂYETLER

12. Başvuranlar, Sözleşme'nin 6. maddesiyle birlikte 14. maddesine dayanarak, davalarını inceleyen ulusal mahkemelerin, kendi ifadelerine göre, Kürt kökenli olmalarına dayalı ayrımcılık teşkil eden tayin kararlarını iptal etmemeleri sebebiyle, bu mahkemelerin bağımsız ve tarafsız olmamalarından şikâyet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

13. Başvuranlar, Sözleşme'nin 6. maddesiyle birlikte 14. maddesi anlamında, kendi bakış açılarına göre, etnik kökenlerine dayalı ayrımcılık teşkil edebilen söz konusu tayin kararlarını iptal etmeyerek, kendi davalarını yürüten idare mahkemelerinin bağımsız ve tarafsız olmamalarından şikâyet etmektedirler. Söz konusu maddelerin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası

"Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar (...) konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, (...) hakkaniyete uygun olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir (...)"

Sözleşme'nin 14. maddesi

"(...) Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere başka herhangi bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır."

14. Öncelikle, başvuruların idare mahkemelerinin bağımsız ve tarafsız olmamalarına ilişkin şikâyetleriyle ilgili olarak, Mahkeme, daha önce, söz konusu mahkemeler ile bu mahkemeler bünyesinde yer alan hâkimlerin, bağımsız ve tarafsız olmadıkları konusunda şüphe duyulmasına imkân vermeyen, anayasal ve yasal güvencelere sahip oldukları kanaatine vardığını tekrarlamaktadır. Mahkeme ayrıca, başvuruların, idare mahkemelerinin bağımsızlığını ve tarafsızlığını tartışmaya açık hale getirebilecek herhangi bir uygun argüman sunmadıklarını tespit etmektedir. Bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ile 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

15. Ardından, başvuruların Sözleşme'nin 6. maddesiyle birlikte 14. maddesi bağlamındaki şikâyetlerini dile getirme şeklini dikkate alarak, Mahkeme, başvuruların bu hususa herhangi bir açıklık getirmediklerini ve argümanlarının hiçbir şekilde desteklenmediğini tespit etmektedir. Mahkeme, başvuruların, gerçekte, iç hukuktaki uygulamayı ve ihtilaf konusu tayin kararlarını iptal etmeyen idare mahkemeleri tarafından dava koşulları hakkında yapılan değerlendirmeyi eleştirdiklerini saptamaktadır.

16. Bu bağlamda, Mahkeme, yerleşik içtihadı göre, Sözleşme tarafından koruma altına alınan hak ve özgürlükleri ihlal etme ihtimali olmadığı (bk., örnek olarak, *García Ruiz/İspanya* [BD], No. 30544/96, § 28, AİHM 1999-I, ve *Perez/Fransa* [BD], No. 47287/99, § 82, AİHM 2004-I) ve örneğin, çok istisnai durumlarda, Sözleşmenin 6. maddesine aykırılık teşkil edecek şekilde “adaletsizlik” olarak değerlendirilemediği sürece (*Bochan/Ukrayna* (No. 2) [BD], No. 22251/08, § 61, 5 Şubat 2015), yerel bir mahkeme tarafından yapılan muhtemel hukuki veya olgusal yanlışlıkları değerlendirmekle görevli olmadığını hatırlatmaktadır.

17. Oysa Mahkeme, başvuruların, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası anlamında, yargılamanın hakkaniyete uygun olmamasına ilişkin herhangi bir şikâyet ileri sürmediklerini kaydetmektedir. Bu bağlamda, Mahkeme, Sözleşme'nin 6. maddesinin, her ne kadar adil yargılanma hakkını güvence altına alsada, delillerin kabul edilebilirliği veya değerlendirilmesi gibi

öncelikle iç hukuku ve ulusal mahkemeleri ilgilendiren bir konuyu düzenlemediğini hatırlatmaktadır. Ulusal mahkemelerin herhangi bir delil unsuruna atfettikleri önem veya baktıkları davalarda vardıkları herhangi bir sonuç veya değerlendirme ile ilgili konuların incelenmesi, kural olarak Mahkeme'nin yetkisi dışındadır. Mahkeme, kendisini dördüncü derece hâkimin yerine koymamalıdır ve ulusal mahkemelerin vardığı sonuçlar keyfi veya açıkça mantığa aykırı olarak görülmediği sürece, bu mahkemeler tarafından yapılan değerlendirmeler Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasına konu edilmemektedir (yukarıda anılan *Bochan (No. 2)* kararı, [BD], § 61).

18. Bu durumda, Mahkeme, idare mahkemelerinde sürdürülen davada herhangi bir keyfiliğin bulunmadığını tespit etmektedir. Bunun yanı sıra, Mahkeme, iç hukuku uygulama konusunda birincil sorumluluğa sahip olan yetkili mahkemelerin değerlendirmesini söz konusu edebilecek herhangi bir gerekçenin bulunmadığı kanısındadır (*Fabre/Fransa*, No. 69225/01, § 21, 2 Kasım 2004).

19. Başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ile 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvuruları birleştirmeye;

Başvuruların kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş, ardından 16 Temmuz 2015 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Abel Campos
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Paul Lemmens
Başkan

EK

No.	Başvuru No.	Başvuru tarihi	Başvuranın adı ve soyadı Doğum tarihi İkamet yeri	Temsilci
1.	5252/09	25/11/2008	Selami KORKMAZ 01/02/1979 Karayazı	Mustafa ERDOĞDU
2.	5253/09	25/11/2008	Mahir Engin ÇELİK 28/03/1976 Hazro	Mustafa ERDOĞDU
3.	5255/09	25/11/2008	Sait KALFAGİL 04/05/1956 Diyarbakır	Mustafa ERDOĞDU